

Infrastructuur in de culturele sector: beleid en uitvoering

Sarc Nota Infrastructuur

Memorandum 2013

Kunstencentrum Vooruit

Inleiding

JP: zie linkedin

Strategische adviesraad Cultuur & STEPP

Memorandum voor de volgende Vlaamse Regering

- Voor het eerst: ook infrastructuur!
- Geen technische details -> politieke principes
- Geen bestek -> visionaire tekst op lange termijn
- Niet verleden -> toekomstgericht -> positief
- Nieuwe realiteiten (KD, evolutie kunstenlandschap,...)
- Breed geconsulteerd <=> breed gedragen

Vooruit

- 800-tal activiteiten per jaar
- +/- 300.000 publiek per jaar
- Divers publiek, divers aanbod, Café = meeting point
- 1913: socialistisch dienstencentrum
- 2013: maatschappijkritisch kunstencentrum
- Think / Act / Play / Share
- 50% loonkost / 50 % eigen inkomsten / €2,2 mio werkingssubsidie

Infrastructuur doorheen het landschap

- Diversiteit doorheen het landschap
- Vergelijkende studie en inventaris van alle relevante infrastructuren

— => TF

— => SVZ

- Lokaal cultuurdecreet & Kunstendecreet & Erfgoeddecreet & privé-initiatieven
- Energieaudit

Noden doorheen de sector

Cultuurgemeente

- veranderlijke techniciteit & scenografische invulling per locatie
- eenvoudige collectieve sectorale noden voor bouwprogramma
- Exploitatie, ontwikkeling waardeketen: flexibel vanuit de artistieke visie van organisatie met basis kwaliteitsvolle & efficiënte realisatie
- Schottenloos KD <-> specifieke, aparte noden voor infrastructuren die werken rond creatie, presentatie, tentoonstelling, depot en werkplaats

Ontwerp & Techniciteit

- “totale eigenaarskost”
- Bouwheer, subsidiënt, architect en technici in voortdurende dialoog naar een esthetisch en technisch concept
- holistische studie (ver)bouwproject -> duurzame beslissingen -> langetermijnvisie
- "open school"

Urbanisatie / Participatie

- keuze van de locatie: stedelijke context & mobiliteit
- voldoende fysieke ruimte in en rond de infrastructuren beschikbaar
- sociaal maatschappelijke ontwikkeling toestaan en stimuleren

Gebouwtechnieken

- Exploitatiekost gebouwtechnieken: 75%
- Investeringskost gebouwtechnieken: 25%
- **Comfortsimulatie:** Hoe efficiënter, slimmer, duurzamer en bedachtzamer de investering plaatsvindt, hoe lager de exploitatiekost zal zijn
- **Gebouwenbeheerssysteem:** meten is weten

Technische
alarmen

Afsluiten

Deuren

Nood-
verlichting

Toegangs-
controle

Brand-
detectie

Programmatie

Realisatietechnieken

- Podiumtechnieken, museografie, scenografie, archiveringstechnieken => Ergonomie & minimum bepaald kwaliteitsniveau
- Basisstructuren op basis van IPE-100 profielen
- 10-jarige leveringsgarantie / vervangmogelijkheid
- Laden en lossen: vrachtwagen in het lokaal
- Werkoppervlakte: grote zaal / kleine zaalproductie
- Zichtlijnen & daglicht

Depotproblematiek

- Inrichting / nieuwbouw degelijke gemeenschappelijke depots voor kunsten en erfgoed (bvb kringloopexpo, Stadsdepot van Dordrecht)
- Digitaliseringsprojecten: archivering / ontsluiting bvb. Het Vlaams Instituut voor Archivering of VIAA

Duurzaamheid

- Ecologie & sociale rechtvaardigheid
- algehele bekommernis, zoals veiligheid, integraal deel uitmaakt van alle processen van ontwerp, bouw en gebruik van infrastructuren.
- **energieneutrale nieuwbouw**
- **collectief beheer van infrastructuur**
- **sensibilisering, verzamelen en delen van deskundigheid & expertise**
- **campagnes (Pulse,...)**

Flexibiliteit

- Schottenloos kunstendecreet -> flexibele infrastructuren
- niveau & kwaliteit van flexibiliteit van werkplekken of presentatieplekken = recht evenredig met ergonomie
- Valkuil: Specifieke kunstendisciplines <-> specifieke infrastructuur
- makkelijk uitbreidbaar en vlot aanpasbaar
- voldoende fysieke oppervlakte & 25% vrije ruimte

Masterplan & beleid

- Noodzaak infrastructuur (bouwproject) in globale context bekijken
- Model nodig voor waardebeoordeling en evaluatie
- Masterplan infrastructuur:
  - Exploitant: onderhoud en de instandhouding
  - Eigenaar: rol en plichten
  - Overheid: regulerend en corrigerend

Erfgoed

- Werken in erfgoed = inspirerend
- Erfgoednormeringen & bouwnormeringen koppelen aan noden exploitant
- Exploitatie & erfgoedwaarde = complementair
- Roerend erfgoed vast door bestemming
- Herbestemming leegstaand patrimonium (depot, werkplek, concertplek,...)

Veiligheid

- Europese & andere wetgeving rond veiligheid moet gevolgd worden
- **toneeltorens en trekkeninstallaties**
- Inhaaloperatie: Grote investeringen zijn aan de orde

Eigenaarschap

- Relatie eigenaar & exploitant: te divers
- synchronisatie en regularisatie
- Scheiding infrastructuurmiddelen en werkmiddelen
- Gelijkschakeling beheersovereenkomsten overheid
- Foci uitbreiden: goede eigenaar / kennisdeling / beleidsontwikkeling

Expertise

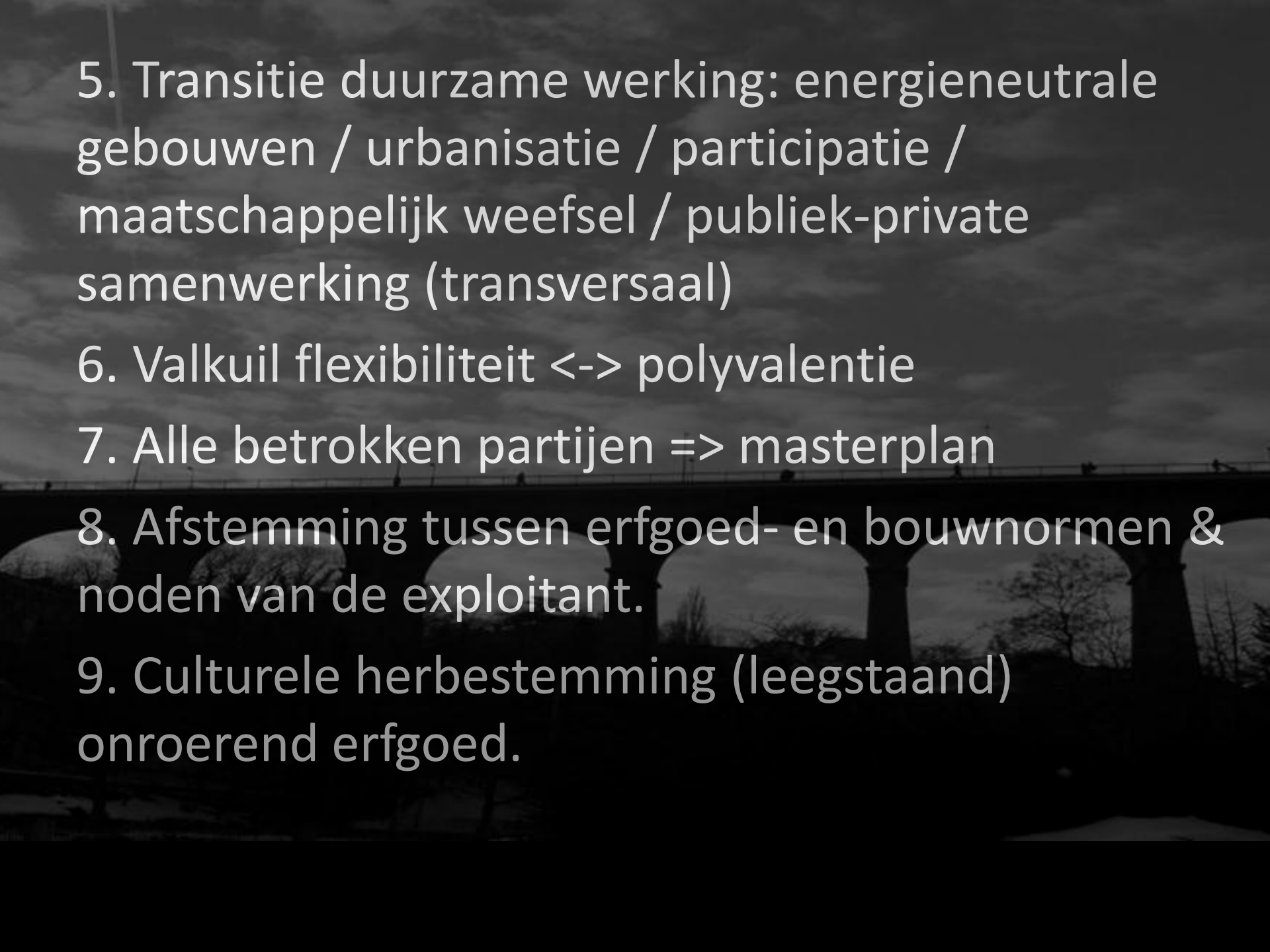
- degelijk adviesorgaan & expertisenetwerk culturele infrastructuren
- geïntegreerd beleid culturele infrastructuur, erfenis verleden, kost van zinvolle ontwikkelingen in toekomst verantwoorden
- WTCB / Vlaamse Bouwmeester / CeDuBo / PMV => Foci => “duurzame culturele infrastructuren”

13 Aanbevelingen: concreet

1. vergelijkende studie & inventaris **alle** relevante culturele infrastructuren => TF
2. Technische richtlijnen voorwaarde: TCO / duurzame realisatietechnieken langdurig vervang / comfortsimulatie / ergonomie (zicht & daglicht) / hef & hijs => inhaalbeweging veilig.
3. Gemeenschappelijke depots kunsten & erfgoed.
4. nieuwe beheersmaatschappijen / coöperaties stimuleren voor Collectief beheer

-
5. Transitie duurzame werking: energieneutrale gebouwen / urbanisatie / participatie / maatschappelijk weefsel / publiek-private samenwerking (transversaal)
  6. Valkuil flexibiliteit <-> polyvalentie
  7. Alle betrokken partijen => masterplan
  8. Afstemming tussen erfgoed- en bouwnormen & noden van de exploitant.
  9. Culturele herbestemming (leegstaand) onroerend erfgoed.

- 10. Protocol Kunsten en Erfgoed en het Onroerend Erfgoed actiever
- 11. Onderscheid werkings- en infrastructuurmiddelen: corrigerend en regulerend
- 12. Beheersovereenkomsten Foci gelijk schakelen
- 13. Expertisenetwerk oprichten: financierings- en begeleidingsmodellen / transitie naar duurzame gebouwen